

Sygn. akt VI Ka 107/20

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 30 czerwca 2020 r.

Sąd Okręgowy w Elblągu VI Wydział Karny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący: sędzia Elżbieta Kosecka - Sobczak

Protokolant: stażysta Joanna Deręgowska

przy udziale Prokuratora Prokuratury Rejonowej w Elblągu Jana Mieczkowskiego oraz przedstawiciela Naczelnika Urzędu Skarbowego w Elblągu Marleny Pieróg

po rozpoznaniu w dniach 4 i 30 czerwca 2020 r. w Elblągu sprawy

E. D. c. J. i B. ur. (...) w E.

oskarżonej o czynny z art. 57 § 1 kks

z powodu apelacji wniesionej przez oskarżyciela

od wyroku Sądu Rejonowego w Elblągu

z dnia 20 grudnia 2019 r. sygn. akt VIII W 640/19

uchyla zaskarżony wyrok i sprawę przekazuje Sądowi Rejonowemu w Elblągu do ponownego rozpoznania.

UZASADNIENIE		
Formularz UK 2	Sygnatura akt	VI Ka 107/20
Załącznik dołącza się w każdym przypadku. Podać liczbę załączników:	1	
1. CZEŚĆ WSTĘPNA		

1.1. Oznaczenie wyroku sądu pierwszej instancji

wyrok Sądu Rejonowego w Elblągu z 20 grudnia 2019r. w spr. VIII W 640/19

1.2. Podmiot wnoszący apelację

oskarżyciel publiczny albo prokurator w sprawie o wydanie wyroku łącznego

oskarżyciel posiłkowy

oskarżyciel prywatny

obrońca

oskarżony albo skazany w sprawie o wydanie wyroku łącznego

inny

1.3. Granice zaskarżenia**1.3.1. Kierunek i zakres zaskarżenia**

na korzyść

na niekorzyść

w całości

w części

#

co do winy

#

co do kary

#

co do środka karnego lub innego rozstrzygnięcia albo ustalenia

1.3.2. Podniesione zarzuty

Zaznaczyć zarzuty wskazane przez strony w apelacji

#

art. 438 pkt 1 k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w

	zakresie kwalifikacji prawnej czynu przypisanego oskarżonemu	
#	art. 438 pkt 1a k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w innym wypadku niż wskazany w art. 438 pkt 1 k.p.k., chyba że pomimo błędnej podstawy prawnej orzeczenie odpowiada prawu	
#	art. 438 pkt 2 k.p.k. – obraza przepisów postępowania, jeżeli mogła ona mieć wpływ na treść orzeczenia	
#	art. 438 pkt 3 k.p.k. – błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, jeżeli mógł on mieć wpływ na treść tego orzeczenia	
#	art. 438 pkt 4 k.p.k. – rażąca niewspółmierność kary, środka karnego, nawiązki lub niesłusznego zastosowania albo niezastosowania środka zabezpieczającego, przypadku lub innego środka	
#	art. 439 k.p.k.	
#	brak zarzutów	

1.4. Wnioski

#	uchylenie	#	zmiana
---	-----------	---	--------

2. Ustalenie faktów w związku z dowodami przeprowadzonymi przez sąd odwoławczy

2.1. Ustalenie faktów

2.1.1. Fakty uznane za udowodnione					
Lp.	Oskarżony	Fakt oraz czyn, do którego fakt się odnosi	Dowód	Numer karty	
1.		E. D.	czyn zarzucany w a/o spłacenie przez oskarżoną należności z tytułu zaległych podatków wskazanych w zarzucie	zestawienia i deklaracje	k.273-275
2.1.2. Fakty uznane za nieudowodnione					
Lp.	Oskarżony	Fakt oraz czyn, do którego fakt się odnosi	Dowód	Numer karty	

2.2. Ocena dowodów

2.2.1. Dowody będące podstawą ustalenia faktów		
Lp. faktu z pkt 2.1.1	Dowód	Zwięźle o powodach uznania dowodu
1	Zestawienia i deklaracje	dowód uznano za wiarygodny, gdyż pochodzi od organu uprawnionego do jego wydania, a okoliczności z niego wynikające nie były kwestionowane przez strony

<p>2.2.2. Dowody nieuwzględnione przy ustaleniu faktów (dowody, które sąd uznał za niewiarygodne oraz niemające znaczenia dla ustalenia faktów)</p>		
Lp. faktu z pkt 2.1.1 albo 2.1.2	Dowód	Zwięźle o powodach nieuwzględnienia dowodu

<p>3. STANOWISKO SĄDU ODWOŁAWCZEGO WOBEC ZGŁOSZONYCH ZARZUTÓW i wniosków</p>		
Lp.	Zarzut	
1.	<p>błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, które miały wpływ na treść orzeczenia, polegający na przyjęciu, iż oskarżona w przypadku obu zarzutów nie wyczerpała swoim zachowaniem znamion wykroczenia skarbowego z art. 57 § 1 kks.</p>	<p># zasadny # częściowo zasadny # niezasadny</p>
Zwięźle o powodach uznania zarzutu za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny		
<p>Sąd I instancji przyjął, że oskarżona nie uchylała się od płacenia w ogóle zaległych podatków, bo po upływie ich wymagalności, to –o ile spłaciła już inne zaległości- zwracała się o rozłożenie ich na raty i wówczas zaległości podatkowe spłacała. Nie mogła zaś płacić podatków w terminie w pełnej wysokości, bo spłacała inne swoje zaległości z lat poprzednich, mimo, że pozostawała jej pewna kwota wolna.</p>		

Jednak to nie kwestia tego czy spłacane są zaległości podatkowe, po rozłożeniu ich na raty, stanowi o wyczerpaniu czy też nie znamion wykroczenia skarbowego z art. 57§1kks. Z Komentarza do art. 57 kks Kardas Piotr, Łabuda Grzegorz, Razowski Tomasz, Kodeks karny skarbowy. wyd. III, Opublikowano: WKP 2017 wynika, że „w czasie od upływu terminu zapłaty podatku do czasu wygaśnięcia zobowiązania podatkowego podatnik narusza dwie normy – jedną, nakazującą mu zapłacić podatek w terminie, i drugą, nakazującą mu uiścić zaległość podatkową. Jednakowoż art. 57 § 1 k.k.s. penalizuje jedynie pierwsze z tych naruszeń – zaniechanie zapłaty podatku w terminie. Nie penalizuje natomiast zaniechania zapłaty zaległości podatkowej”.

A oskarżona ewidentnie, w sposób powtarzalny, nie płaciła podatków wskazanych w zarzutach w terminie do ich zapłaty.

Przy czym w komentarzach do art. 57 kks, w tym np. pod red Igora Zgolińskiego, opubl. WKP 2018 wyraźnie zaznaczono, że w ramach wykroczenia z art. 57 kks karalne nie jest samo niewpłacenie podatku w terminie, lecz niewpłacanie podatku o charakterze uporczywym, przy czym dokonując wykładni tego znamienia na gruncie art. 57 § 1 kks, nie można tracić z pola widzenia specyfiki prawa karnego skarbowego.

Z pewnością na zaistnienie znamienia uporczywego niewpłacania podatku w terminie może wskazywać cykliczność zachowań podatnika, polegająca na umyślnym niestosowaniu się do wymogu terminowego płacenia podatku, jak to

ma miejsce w stosunku do osoby oskarżonej, co powodowało odsunięcie uregulowania tego podatku na dłuższy okres, a w praktyce- powstanie zaległości podatkowych.

Bowiem po to by uznać, że oskarżona spłacała podatek w terminie, to należałoby ustalić, że spłaciła go albo przed wymaganym terminem (co do podatku za 2016r. do 03 maja 2017r., co do podatku za 2017r. do 01 maja 2018r.) w formie zaliczek na ten podatek albo w dacie wymagalności zapłaty całego podatku za dany rok. I o ile można by zgodzić się z sądem I instancji, że oskarżonej mogło brakować środków by jednorazowo, w terminie wymagany podatek za dany rok zapłacić, to – w świetle rozważań tego sądu- nie wykazano tego, że oskarżona nie mogła wpłacić choćby części zaliczek na podatek dochodowy w tych miesiącach, gdy osiągnęła większy niż swój średni dochód lub gdy zaliczka na podatek nie była zbyt wysoka (np. za m-c październik 2016r. – 640zł, za m-c listopad 2016r.-370zł, za m-c grudzień 2016r. -270zł, za m-c marzec 2017r.- 216zł, za m-c kwiecień 2017r.- 405zł, za m-c sierpień 2017r.- 370zł, za m-c wrzesień 2017r.- 294zł k. 3-4) lub zapłacić choćby części tego podatku w terminie do jego jednorazowej zapłaty.

Samo bowiem spłacanie zaległości podatkowych, po tym jak oskarżona uzyskiwała kolejne decyzje o możliwości spłaty ich w ratach, ale po znacznym upływie terminu do zapłaty danego podatku (co ma też miejsce w odniesieniu do zaległości z zarzutu, co wynika z dokumentów przedłożonych przez oskarżyciela na rozprawie odwoławczej), może być tylko traktowane jako okoliczność

łagodząca przy kształtowaniu odplaty karnej, a nie zwalniająca od przyjęcia tego, że oskarżona uporczywie i to przez lata nie płaciła danego podatku w terminie.

Również utrzymywanie kontaktów z Urzędem Skarbowym, przy czym na tle ustalania zasad spłaty zaległych podatków, nie może być utożsamiane z takim zachowaniem, które powoduje uwolnienie jej od odpowiedzialności za wykroczenie z art. 57§1kks.

Oczywiście sąd odwoławczy dostrzega, że oskarżona mogła skutecznie wystąpić o wydanie kolejnej decyzji o rozłożenie na raty danej zaległości podatkowej, gdy spłaciła poprzednie raty z poprzedniej zaległości. Nie można jednak tracić z pola widzenia tego, że oskarżona nie przejawiała wystarczającej aktywności dot. zapłaty choćby częściowo podatku za dany rok w nakazanym terminie tej płatności, a przecież mogła wykazać się taką aktywnością i choćby część takiego podatku w terminie zapłacić, a nie czekać do składania wniosku o rozłożenie go na raty. Tymczasem oskarżona przyjęła – i to przez wiele lat, co wynika z treści dokumentów skarbowych-taktykę niepłacenia podatków w terminie, w wymaganych czasie, odkładając płatność takich zaległości podatkowych do czasu uzyskania decyzji- po zapłaceniu rat poprzedniej zaległości – o rozłożeniu kolejnej zaległości podatkowej na raty.

Sąd I instancji podkreślił, że oskarżona nie miała środków by zapłacić podatki wskazane w zarzucie w terminie w pełnej wysokości. Ale analiza dochodów osiągniętych przez oskarżoną i

obciążeń, które miała regulować wskazuje, że oskarżona miała w pewnych miesiącach pewne wolne środki (skoro uzyskiwała środki z prowadzonej działalności i otrzymywała emeryturę), która mogła przeznaczyć na choćby częściowe terminowe zapłacenie podatku czy choćby części zaliczek na ten podatek, a już częściowe zapłacenie części podatków w terminie powodowałoby, że nie można by jej zaniechaniom przypisać znamienia uporczywości. Sam sąd I instancji powołuje się na taką okoliczność w uzasadnieniu na k. 231 „łącznie zaś kilkakrotne niedotrzymanie terminu płatności podatku, w razie przedzielenia tych zaniechań okresami płacenia podatku w terminie, także może oznaczać brak znamienia uporczywości w zachowaniu podatnika”, ale nie odnosi tego właściwie do sytuacji oskarżonej, która była całkowicie inna niż w przytoczonym fragmencie. Bowiem co do osoby oskarżonej nie mamy do czynienia z taką sytuacją by choćby część podatku zapłaciła ona w terminie, by zapłaciła kilka zaliczek na podatek dochodowy a kilka nie, pomimo, że miała różny dochód w różnych miesiącach (co podkreślił skarżący w apelacji) i w sytuacji uzyskania większego dochodu mogła część podatku w formie zaliczek zapłacić lub odłożyć jakąś kwotę by zapłacić część podatku za dany rok w wymaganym terminie płatności.

Nadto jak wynika z oświadczenia samej oskarżonej na potrzeby złożenia wniosku o wydanie decyzji z 24.03.2016r. k.79v, to miała ona na początku 2016r. uregulowane w całości zaległości za 2013r. i 2014r. i spłaciła już kredyt bankowy zaciągnięty na remont domu, w

którym mieszka (a zaciągnięcie kredytu na remont domu sąd I instancji utożsamia z wpadnięciem oskarżonej w skalę zadłużeń) co świadczyło o tym, że sytuacja majątkowa oskarżonej na początku 2016r. polepszyła się w stosunku do tej sprzed spłaty kredytu na remont domu, a porównanie osiąganych dochodów w latach 2016 i 2017, obciążeń, wydatków na życie wskazuje, że pewne drobne kwoty mogła ona wygospodarować i przeznaczyć na terminowe płacenie choćby części zaliczek na podatek lub części podatku w terminie do jego zapłaty.

A wobec tego nie można zgodzić się z sądem I instancji, że oskarżona w ogóle, nawet w części, nie mogła obowiązkowi zapłaty podatku wykonać.

Sąd I instancji zacytował też poglądy doktryny (k.227), w których wskazano, że nie można wykazać winy w popełnieniu wykroczenia z art. 57§1kks, gdy podatnik nie wpłaca podatku z przyczyn od siebie niezależnych, bo np. nie otrzymał zapłaty za wykonaną usługę lub wydany towar i dlatego nie ma możliwości zachować się zgodnie z nakazem wskazanej normy prawnej. Przy czym i ten pogląd nie ma zastosowania do sytuacji oskarżonej, która przyznała, że kontrahenci płacili jej w terminie, a problemy finansowe wynikały z jej suwerennej decyzji o wzięciu kredytu na remont domu, którego spłata znacznie ją obciążała. Przy czym należy jeszcze raz podkreślić, że spłata tego kredytu miała być zakończona do momentu złożenia wniosku, o którym mowa na k. 79v.

Dlatego należało przyjąć, że skarżący słusznie przyjął, iż z dowodów

wynikało, że oskarżona miała świadomość obowiązku zapłaty podatków w terminie, a mimo tego od lat nie płaciła podatków (choćby w części, mimo, że osiągała w niektórych miesiącach dochody pozwalające jej na to, a więc gdy nie znajdowała się w części miesiący w sytuacji „niezawinionego braku środków pieniężnych”) w terminie, że przyjęła strategię i takie decyzje finansowe by płacić dopiero zaległości podatkowe (co generowało przecież dodatkowe obciążenia w postaci m.in. spłaty odsetek czy kosztów egzekucyjnych) i to po znacznym upływie terminu ich wymagalności, nawet gdy zdezaktualizowała się – jak w czasie czynów zarzucanych- spłata kredytu bankowego zaciągniętego na remont domu.

Stąd należało zgodzić się ze skarżącym, że sąd I instancji błędnie ustalił, że oskarżona nie wyczerpała znamion wykroczeń skarbowych z art. 57§1kks, w szczególności co do znamienia uporczywości w płaceniu podatków (a nie zaległości podatkowych na których to zaległościach skupił się sąd I instancji) w terminie.

Wniosek

o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy sądowi I instancji do ponownego rozpoznania

zasadny
częściowo zasadny
niezasadny

Zwiąże o powodach uznania wniosku za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny.

z przyczyn wskazanych w rozważaniach o powodach uznania zarzutu za zasadny	
--	--

4. OKOLICZNOŚCI PODLEGAJĄCE UWZGLĘDNIENIU Z URZĘDU	
1.	
Zwięźle o powodach uwzględnienia okoliczności	
5. ROZSTRZYGNIĘCIE SĄDU ODWOŁAWCZEGO	
5.1. Utrzymanie w mocy wyroku sądu pierwszej instancji	
1.	Przedmiot utrzymania w mocy
Zwięźle o powodach utrzymania w mocy	
5.2. Zmiana wyroku sądu pierwszej instancji	
1.	Przedmiot i zakres zmiany
Zwięźle o powodach zmiany	

5.3. Uchylenie wyroku sądu pierwszej instancji		
5.3.1. Przyczyna, zakres i podstawa prawna uchylenia		
1.1.		# art. 439 k.p.k.

Zwiężle o powodach uchylenia		
2.1.	Konieczność przeprowadzenia na nowo przewodu w całości	# art. 437 § 2 k.p.k.
Zwiężle o powodach uchylenia		
3.1.	Konieczność umorzenia postępowania	# art. 437 § 2 k.p.k.
Zwiężle o powodach uchylenia i umorzenia ze wskazaniem szczególnej podstawy prawnej umorzenia		
4.1.	sąd odwoławczy nie może skazać oskarżonej, która została uniewinniona	# art. 454 § 1 k.p.k.
Zwiężle o powodach uchylenia		
ponieważ sąd I instancji uniewinnił oskarżoną , zaś sąd odwoławczy uznał za zasadny zarzut z apelacji oskarżyciela, to skoro sąd odwoławczy nie może skazać oskarżonej, która została uniewinniona, to należało zaskarżony wyrok uchylić a sprawę przekazać sadowi I instancji do ponownego rozpoznania		
5.3.2. Zapatrywania prawne i wskazania co do dalszego postępowania		
Sąd I instancji winien – po ponownym przeprowadzeniu dowodów-ocenić zaniechanie płacenia przez oskarżoną podatków (a nie zaległości podatkowych) w terminie, przy uwzględnieniu		

innych okoliczności sprawy, w szczególności tych podkreślonych w powyższych rozważaniach	
5.4. Inne rozstrzygnięcia zawarte w wyroku	
Punkt rozstrzygnięcia z wyroku	Przytoczyć okoliczności
6. Koszty Procesu	

Punkt rozstrzygnięcia z wyroku	Przytoczyć okoliczności

7. PODPIS